SỐ 1076 NĂM THỨ MƯỜI MỘT MỖI SỐ 0$04 丁丑年 五月廿一日 NGÀY THỨ BA 29 JUIN 1937

GIÁ BÁN

PHÁP-PHÁI	NGOẠI-QUỐC
Mọi năm 15$00	15$00
Sáu tháng 8.00	8.00
Ba tháng 4.50	4.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

敲民 La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản bốn kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BÁO-QUÁN
số 226, đường Gia-Long, Huế
Điện-thoại số: 62
Dây thép: VIETNAM-HUE

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° A 9208

Đường sông tính thân cũng như đường sông xác thịt, lưu thông thì không đau.

QUANH VIỆC SỬA CẦU TRƯỜNG TIỀN

SỰ «ĐI» VỚI SỰ «SỐNG» CỦA NGƯỜI ĐỜI

Về đời thượng cổ, sông ngăn núi cách, đường giao thông không tiện lợi, mà người sưa đất rộng, đời sống còn dễ dàng, nên sự cần thiết trên đời sống, người ta chỉ kể có 3 yếu tố: ăn, mặc và ở (衣 食 住), mà không nói đến sự «đi».

Lần lần trí người mở mang, sanh tụ càng đông, ở riêng một vùng, mang cái nạn đất hẹp người nhiều, không đủ nuôi sống, nên nhận thấy sự «đi» là cần. Đầu tiên sắm ra đò, xe, vượt sông trèo núi, xây cống bắc cầu, đường đi lần lần mở rộng, giúp cho cuộc sanh hoạt của loài người về đường giao thông tiện lợi; nhứt là đời khoa học máy móc nầy, người ta xem đường đi lại cần hơn 3 yếu tố nói trên. Vì ăn, mặc, ở, riêng cho mỗi người, mà đường đi lại là lợi chung cả muôn triệu người, lại là cái lợi vĩnh viễn. Vì thế mà ở thời đại mới nầy, sự cần thiết trên đời sống, người ta thêm sự «đi» (行) vào, thành ra 4 yếu tố: ăn, mặc, ở và đi 衣, 食, 住, 行.

Muốn biết sự «đi» cần trên đường sống của người đời thế nào, không đợi khảo sát đâu xa, chỉ xem công cuộc sửa lại cầu Trường-Tiền trên sông Hương thì rõ:

Nguyên cầu Trường tiền, trước kia vẫn đi đò ngang, sau chánh phủ Bảo hộ mới làm cầu sắt. Cầu nầy đi độ 2, 3 năm, đến năm 1904 (甲辰) bị trận bão đổ sụp, sau mới làm cầu sườn sắt đúc ciment rất là kiên cố, đi lại trên 30 năm nay, tiện lợi vô cùng.

Gần mấy năm nay, đô thành Huế mở mang càng rộng, phố xá một ngày một thêm, gia dĩ đường xe hỏa thông suốt Nam Bắc, mà đô thành Huế là nơi trung tâm điểm, cư dân và người qua lại càng đông đúc hơn trước. Trên cầu Trường-tiền thường không khi nào không có 50, 30 người đi; kẻ gánh vác, người đi không, lại thêm nào xe chở, xe tay, xe đạp, nhứt là xe điện thường gặp nhau luôn, mà cái cầu hiện thành đó, tuy 2 bên có lề đường cho người đi không, trong lòng cầu vẫn đủ cho 2 chiếc xe điện tránh nhau; song hành khách xe cộ đông đảo mà cầu nhỏ hẹp và lâu ngày có hơi lún, hiện ra cái cảnh tượng không thích hợp, lại e có chiu nguy hiểm xảy ra nữa. Vì thế nên chánh phủ trù cách sửa cầu ấy lại, hiện đương khởi công kiến trúc cầu mới làm cho rộng thêm.

Như trên đã nói, «sự đi là cần thiết cho đời sống mỗi người» — dầu là một cái cầu trên sông — trong lúc thay cũ đổi mới, tự nhiên có một khoảng tỏ ra cái vẻ xao xuyến khác với ngày thường, vì đường đi phải trở ra lối đi mới.

Cho đặng nhân dân khỏi bị trở ngại sự đi trong thời hạn sửa cầu, nhà đương cuộc đã trù cách mở đường đi lại cho thuận tiện. Quan Đốc lý có yết thị cho công chúng cùng biết. Tờ yết thị:

«Cầu Trường tiền sẽ sửa lại rất nhiều trong thời gian trên 1 năm.

«Sẽ sửa từng vày một, trên mấy vày đương sửa sẽ đặt một cái cầu tạm, sự qua lại sẽ theo hướng đồng nhứt (sens unique) và trên cầu sẽ cho đi qua trong mấy phút rồi kế đến đi lại trong mấy phút v. v., chớ không có đi qua và đi lại trong một lần.

«Nhưng trong khi khởi sự đặt cầu tạm, lúc 9 giờ rưỡi tối ngày 17 juin thì sự giao thông trên cầu Trường-tiền cấm chỉ hẳn trong 36 giờ đồng hồ, và trong lúc đó có đò đưa hành khách qua lại khỏi mất tiền; hai bến đò ở ngay dưới hai đầu cầu.

«Trong thời gian cầu Trường tiền đang sửa thì có các chuyến đò nầy cho nhân dân dùng giá rất hạ:

Cửa Nhà-đồ	qua	Trường súng
Quảng đức	»	Quốc học
Thề nhân	»	Phủ Thừa
Thương bạc	»	Nhà thương
Thương bạc	»	Công chánh
Chợ Đông ba	»	Đồn lính
Chợ Đông ba	»	Đập đá .. »

Xem tờ yết thị của quan Đốc lý trên, chúng ta thấy rõ một đều là đã ngăn đường nầy, tất nhiên phải mở đường khác cho công chúng đi, không thể nào ngăn bỉ lại, mà cách trù đường mới đó, trù hoạch rất là chu đáo.

Sửa cầu Trường tiền là việc lợi ích chung sau nầy, tưởng ai cũng hiểu, mà cách sắp đặt trong thời hạn sửa lại đó, công chúng vẫn có đường đi, đường giao thông vẫn không bị ngăn trở. Vậy mà trong lúc bắt đầu, như 36 giờ đi đò và xà lang, cùng hiện nay hạn chế đi trên đoạn cầu tạm phải đứng đợi mấy phút, tự nhiên bày ra trước mắt mỗi người cái quang cảnh khác với ngày thường, và độ trên vài tuần mới thấy đi quen mà yên lặng.

Lấy một trường hiệp đó mà suy ra công việc xã hội, phàm cái gì trong khoảng thay cũ đổi mới đều có cái quang cảnh xôn xao như thế. Cái cảnh xôn xao đó, chúng ta nên xem là tự nhiên mà không nên lấy làm lạ. Rất trông các nhà đại chánh trị nhân đường đi nầy mà suy nghiệm sang đường đi về tư tưởng, ngôn luận cùng xu hướng xã hội dân tộc trong lúc triều lưu thay cũ đổi mới, trù đường mở lối ra cho có chiu lưu thông, tự nhiên thấy sự yên lặng, hơn là nhận cái cảnh lộn xộn kia nhập chung với tấn kịch rối loạn mà ngăn bỉ đường lại.

TIẾNG-DÂN

CHUYỆN ĐỜI

Triết học «vô sự»

Học giả Âu Mỹ có những triết học nhân sinh, triết học xã hội v. v. nay ở Trung-hoa lại mới xuất hiện một môn triết học mới là «Triết học vô sự».

Kỳ Tam trung toàn đại hội ở Nam-kinh trước đây là kỳ hội rất quan trọng của chánh phủ đảng quốc, mà cũng quan hệ toàn quốc Trung-hoa về các phương diện. Ngày hội toàn quốc phải đại biểu đến dự khá đông. Có một đều lạ là đối với Tân văn kỷ giả, quan phòng rất nghiêm nhặt:

Thứ nhứt là chỉ ốc xe vào, phải có giấy chứng thông hành đặc biệt. không thì không được vào cửa ngoài; thứ hai là người vào, phải có giấy chứng nhận đặc biệt... đầu là nhân viên trong đảng bộ trung-ương cũng theo đều buộc trên. Tân văn kỷ giả không mấy ai được vào ngồi ghế «Bàng thính» như mấy kỳ hội trước.

Hỏi vì sao có đều buộc lẫy thì nhà đương cuộc trả lời: Nhân kỳ hội năm trước, có xảy ra tấn kịch «Uông viện trưởng bị thích khách», nên kỳ hội nầy buộc phải đề phòng cẩn thận. Tân văn thuộc về đại hội, do sở bí thơ của chánh-phủ soạn sẵn (1), giao cho Trung ương xã phát biểu, như vậy để cho các báo và kỷ giả tân văn khỏi lốn công, lốn thì giờ (1).

Bởi thế nên kỷ giả các báo chỉ chực sau khi tan hội, đón một vài vị ủy viên, hỏi dọ được linh tinh đôi đều, mà họ có nói thiệt cho đâu! Có người ủy viên bảo:

«Mấy tay ngồi nhà báo, ôm chầm một cái quan niệm «nghe gì chép nấy», rồi «đăng lên mặt báo, là một đều lầm to (1); «đều nghe thấy thế nào, mình cũng phải «điều biết đều nấy, đều không nên mà chọn «lựa kỹ càng rồi sẽ đăng. Vì như ở giữa «hội trường, có ủy viên nào nhân cơ «tham-tán ngoài, phát biểu câu nói lấy «vui «... như nhà báo chép đăng, hoặc việc «nhỏ mà gây ra chuyện lớn thì cũng nên. «Cái bằng đừng đăng một chữ nào hết, thì «lớn hóa nhỏ, việc nhỏ thì tiêu trầm mất, «tức là vô sự (1).

«Vô sự tức là lợi ích cho nước cho dân. «Vì nhà báo ít đăng một chuyện tức là «bớt được một chuyện. Đây là triết học «vô sự» theo văn hóa Trung quốc tạo «thành cái không khí hòa bình tức tranh...»

Theo chuyện thuật trên, đại hội Trung-hoa giống như khuôn kiểu hội đồng dân biểu xứ ta, mà ông ủy viên nào đó, rõ ràng nghị viên đáng là bậc thầy. Vì chỉ biết việc nghị viên mà không biết phận sự nhà làm báo:

Làm nghị viên đi dự hội đồng, có tâm bình hòa, có ngồi ngáp trên cái ghế, hay là nói «ừ» «mác xỉ» cùng vỗ tay vẻ kỳ ưng thuận, và có nói lời thô ngang vô lý, nhân xác động vì cảm tình đi nữa, thì các người cũng có tiền cấp lộ phí, tiền nhựt phí, tiền giấy mực... công-ăn thường trực lại tô bồng đồng niên nữa. Đến như Tân văn kỷ giả các nhà báo mà các ngài bảo nghe gì cũng đừng chép, thấy gì cũng đẹp đi» thì bảo nhà báo lấy gì mà in trên mặt báo chớ? Mà đã làm báo không cần chép tin thì đầu báo Âu Mỹ cũng đề giấy trắng thôi!

Ở đời sống khó cần phải cạnh tranh nầy, mà theo triết học «vô sự» của Trung hoa như nhà ủy viên nói trên, thì ngay to! Nhứt là làm nghị viên mà không nghề, làm nhà báo mà không đăng tin!

Chương-mai

VĂN VẬN

Lời tuyên bố của quan Nghị ra ứng cử lại

«Mình đây Dân-biểu bấy lâu nay,
Danh tiếng vang lừng khắp hạt nầy.
Ích nước, lợi dân, tròn nghĩa vụ,
Kể ra vô số những đều hay.

. . .

Mỗi khi tôi bước chưn vào viện,
2 tiếng «hiệp tác» luôn đầu miệng.
Hết bản chương trình đến thỉnh cầu...
Bề quan, nông, mỏa mọi-xì, hiểu.

. . .

Đít cua đọc thạo khác gì lấy,
Giao tề rành nghề mấy kẻ tày.
Ăn tiệc, rước đưa thôi lịch lãm,
Không tài, sao đủ ngôn văn xoay?

. . .

Thế mà các báo nói tam bậy,
Rằng Nghị «bình hoa, dựa cột» đấy
Có ngày các anh làm mà xem,
Tự do, tự ý đó, đó rồi thấy!!..

. . .

Chi bằng những kẻ đã am hiểu,
Gặp việc người ta dễ tích liệu.
Biết đủ kinh quyền lúc tới, lui,
Như vầy mới xứng chức Dân biểu!...»

. . .

Nghe lời quan Nghị nói hay hay,
Công lối quảng cáo thấy hằng ngày.
Không rõ cử tri nghĩ sao đó?
Nên qui cái phiếu cầm trong tay.

L. C. lai cảo

Cu mồi

Rừng rộng trời cao mặc vẫy vùng,
Tham ăn mấy đã mắc vào vòng.
Tuội đành gạo nước nuôi ngày tháng,
Nỡ dụ bà con sụp bẫy lồng.
Rán gáy suốt ngày quên rát cổ,
Đem thân làm mồi khéo dâng công.
Ăn no một kiếp rồi sao nữa?
Bếp lửa chờ kia có biết không?

V. M. (Bình thuận)

Lễ phát phần thưởng tại trường Đại học Yersin ở Dalat

Ngày 9 Juillet tới đây, lúc 8h30, tại trường Đại học Yersin ở Dalat sẽ làm lễ phát phần thưởng cho học sinh rất long trọng. Lễ nầy do quan Đốc trường Viễn đông chủ tọa.

Vụ lính Lâm bị đánh chết sẽ đem xử lại

Vụ người cai Pradet đánh lính Lâm chết ở Tây ninh (Nam-kỳ), dư luận sôi nổi, nhứt là nhiều báo công kích việc xử không công. Đến tòa Đại hình phiên ngày 28 Juillet sẽ đem xử lại, và vài vụ tương tợ như vụ trên.

ĐÁNG LO CHO THÁI-ĐỘ XIÊM THẬT

MỘT BÀI DIỄN-VĂN HAY LÀ MỘT MỒI LỬA CHÂM VÀO ĐỐNG RÁC HÒA-BÌNH?

I

Xiêm, một nước láng giềng ta, ngày nay không phải là nước Xiêm ngày xưa nữa. Mấy chục giữa thuộc địa Anh, Pháp, ung dung thừa cảnh độc lập, trải một thời gian tu luyện, nội lực đã vững vàng: võ lực, chính trị, ngoại giao... cái gì cũng nghe rầm rộ, đã nghiễm nhiên đứng ngang vai vế với liệt cường. Ai xem tin tức các báo chương đều biết.

Gần đây dư luận thế giới xôn xao, chú mục về việc Xiêm ngầm ngầm toan vảy các mảnh giấy hòa ước hy kiết với liệt cường. Các báo ở ta nhiều bài bàn luận, lo cho giải đất nầy sự không được yên như bàn thạch, vì cách đây vài tháng, Binh bộ Tổng trưởng Xiêm là Luang Bibul phát biểu một bài diễn văn không khác gì châm vào trái tim của liệt quốc. Vì bài diễn văn nầy, Trung tá F. Bernard, nguyên Trưởng ban giữ việc phân định giới hạn Pháp-Xiêm (ancien Président de la commission de délimitation des frontières Franco-Siamoises), trong một buổi diễn thuyết tại Hội đồng Thuộc địa bên Pháp ngày 21 Mai đây có đề cập đến và tỏ bộ lo lắng (báo *Impartial* có đăng).

Trước khi thuật lại bài diễn văn trên, Trung tá có nói nhiều lời về thái độ Xiêm.

. . .

Mở đầu bài diễn thuyết, Trung tá nói rằng ngày 5 Novembre năm ngoái, chính phủ Xiêm có đưa cho ông Yvon Delbos, Ngoại giao tổng trưởng Pháp, một bức thơ thông báo về hòa ước đã ký ngày 14 Février 1925 giữa Xiêm và Pháp, và nói đến Novembre tới đây thì họ sẽ hoàn toàn tự chủ. Nhân đấy ông mời kéo ra sự Xiêm làm vậy là có bề xếch mếch đến sự hòa hảo đời bên.

Nói đến hòa ước ký năm 1925, có dẫn ra mấy điều, như:

1) Nơi điều thứ 2 của điều ước ấy nói hai bên phải tương kính nhau mà giữ lấy biên giới đã hoạch định.

2) Cũng nơi điều khoản ấy, nói hai bên phải giữ cho cách xa sông Cửu-long một khoảng đều nhau, không được đặt binh bị gì, trừ một đội cảnh sát để giữ gìn trật tự thôi.

3) Điều khoản 3, 4, 6 và tiếp theo nữa, nói nhân dân và các hội buôn của Xiêm sang gia cư lập nghiệp ở Đông-dương, hoặc người dân Pháp ở Xiêm đều có quyền mua bán sắp đặt các bất động sản và động sản, hoặc công việc thuộc về nền thương mãi kỹ nghệ một cách tự do.

4) Điều khoản 15 nước Pháp nhìn nhận cho nước Xiêm được toàn quyền về sự sắp đặt các quan thuế.

5) Chiu theo lục lệ lưu truyền, thì những vụ kiện tụng gì lâu nay thuộc quyền lãnh sự tài phán, nay phải thuộc tòa án Xiêm.

6) Nước Xiêm được quyền kiểm soát nơi sông Cửu-long; và hai bên bờ sông, cách 25km, không được đóng binh.

Đem mấy khoản ấy ra, Trung tá vạch cách trở mặt của Xiêm nhiều đều cho là vô lý, như toan bỏ quyền sở hữu về sản nghiệp của dân Pháp ở Xiêm, hoặc không kể gì tới miền không được đóng binh... Rồi nói đến binh lực: ở Đông dương binh lực Pháp chỉ vỏn vẹn có 25 000 người, cả người Âu và người bản xứ, còn Xiêm thì binh thường trú đến 60.000, mà nếu cần nữa sự, họ có thể đem ra 300.000 người như không.

Tới nữa, diễn giả nói cái nước Xiêm đó chuyện thiệt vô bằng lăm mà! Ai đời nói ngang như ghẹo thế nầy, có nghe được không: họ nói trước kia nước Xiêm bao bọc cả dân tộc Thái ở mấy miền tả hóa trên lưu kỳ và phía bắc Trung kỳ, đại thông mông tộc Nam kỳ. Họ nói sở dĩ có sự nhường đất công thế kia là vì trước đây ở dưới quyền quân chủ chuyên chế của vua chúa làm trời làm đất gì thì làm có ai biết.

Ngoài ra, Xiêm có vẽ ra một bản đồ mới, in ra 40.000 bản, đề là «Bản đồ cải những biên giới cũ của Xiêm từ 150 năm trước», trong ấy bao bọc cả một phần lớn nước Sjane và Miến điện, cả đất đai Lào, gồm luôn mấy hồi bắc Bắc kỳ và phía bắc Trung kỳ, lại toan cả Cao man. Bản đồ ấy đã phát đạy trong các học đường Xiêm.

Trung-tá phân đoán gắt, dẫn nhiều lý thuyết ra đánh đổ sự chiếm tham của Xiêm với cái giọng nghe cũng cay chua và khẳng khái...

Bởi diễn thuyết nầy, thính giả khá đông. Sau rồi, ông nhà cầm đồng ý phải tìm sao giải quyết vấn đề rắc rối ấy bằng sự hòa hảo [illegible] là phải đàng đàm bình lực.

— Đó là đại đoạn bài diễn thuyết của Trung tá.

(Kỳ sau sẽ lược thuật đoạn diễn văn của Binh bộ tổng trưởng Xiêm).

BẢNG DÂN thuật

VỀ 40.000$ VỀ NGƯỜI KHÁCH TRÚ Ở LAO-KAY

Vé trúng 40.000$ về kỳ xổ số Đông-Pháp mới rồi, đã về tay người khách trú Fou Ta'ong ở Lao-kay ngoài Bắc. Người khách trú nầy 31 tuổi, làm công tại hiệu buôn tạp hóa Hợp-đồng-xương, lương mỗi tháng 12$. Fou Ta'ong đã đem vé số về Hanoi trình Kho bạc.

Còn số lớn khác chưa biết về ai.

TIN THẾ GIỚI

NHẬT

VIỆC CẢI CÁCH HIẾN PHÁP

Đông-kinh, 22-6 — Trong việc cải cách hiến pháp, tại nghị viện số nghị trước kia 410 thì giảm xuống 3.0. Mà một phần ba trong số nầy do nhà vua chọn những nhà đại biểu có thanh thế trong nền học vấn và kỹ nghệ; một phần ba khác thì chọn trong các đảng phái hiện nay còn một phần ba sau thì chọn trong đại biểu các nghề nghiệp khác.

PHÁP

MẤY VỊ THỨ TRƯỞNG TRONG NỘI CÁC CHAUTEMPS

Paris, 22-6 — 14 vị Thứ trưởng trong Nội các Chautemps gồm có:

Chủ tịch hội đồng	William Bertrand
Ngoại giao	François de Tessan
Nội vụ	Raoul Aubaud
Tài chánh	René Brunet
Hải quân	François Blanche
Không trường	Andrand
Thể dục	Léo Lagrange
Giáo dục chuyên môn	Jules Julien
Công tác	Paul Ramadier
Thương thuyền	Henri Tasso
Thương mãi	Max Hymans
Canh nông	André Liautey
Thuộc địa	Gaston Monnerville
Lao động	Philippe Serre

ĐÁM TÁNG CỰU GIÁM QUỐC DOUMERGUE

Paris, 21-6 — Lễ quốc táng cựu Giám quốc Doumergue đã cử hành hôm qua, và theo ý ngài, lễ nầy rất đơn giản.

TÂY-BAN-NHA

SAU KHI LẤY ĐƯỢC BILBAO

Victoria, 22-6 — Nhiều phi công quân quốc gia bay sát truyền đơn rằng Santander bao vây thắng của quân mình và đọa nhiều dân lánh về Bilbao, đều có nhiều phòng công một bộ.

Có 12 đội quân, gồm cả đội quân cảnh sát của Tổng thống Aguirre thiết lập chân tự lấy thủ thành phố.

(Xem qua trang 3 cột 2)

LUẬN-ĐÀN

Quanh cuộc bầu cử dân biểu khóa sắp đến

Phải trọng giá trị lá thăm

Trước kia chúng ta còn hoàn toàn nằm dưới chế độ chuyên chế, việc chính trị nhứt thiết dân đen không được dự và nói đến. Mấy năm lại đây chính phủ bảo hộ muốn mở thêm một kỷ nguyên mới cho trường chánh trị nước ta, nên đã đặt ra cơ quan dân cử để dân chúng được tham dự ít nhiều vào chính trị. Nói rằng « tham dự » thì có hơi quá đáng, thực ra thì cơ quan ấy chỉ có quyền « bỏ thăm » và yêu cầu quấy mà thôi.

Năm nay, những ông dân biểu khóa trước đã gần mãn khóa, nên người ta rục rịch lo lắng về khóa sắp tới mà cũng có một số người mới ra ứng cử.

Những người sắp ra tranh cử, họ bắt đầu vận động dữ đánh, mà những người có quyền bầu cử cũng nên có vài ý kiến.

Sự chọn người đại biểu là đều quan hệ. Vậy ai có lá thăm phải nên thận trọng. Không phải là một công việc làm xấu làm muốn, mà là công việc của mỗi người có thăm có quyền lựa chọn, nên từ nay đối với cơ quan dân cử mang tiếng là «có bóng không hình», phải làm sao cho có chân tướng sẽ là một chốn nghị trường nhỏ nhỏ để bàn cải về chút quyền hạn tẻo teo. Vậy thì trong kỳ bầu cử sắp đến đây, chúng ta phải cẩn thận, biết qui trọng lá thăm của mình, đừng để cho một mối lợi nhỏ nhen hay một lực lượng tối tăm làm tiêu mất cái giá trị của nó.

Dưới đây, tôi đem thiển ý để khởi mấy khoản thiết thực mà người cử tri nên biết để đảm bảo lá thăm của mình:

1°) Trừ bọn dùng thế lực hoặc sức kim tiền mà mua lá thăm, có ý lợi dụng chức dân biểu để bảo thủ quyền lợi riêng.

2°) Tránh hạng người « máy » điền thuyết tuyên bố như bắp rang, đưa mấy tập chương trình nói những sự bông lông, mà chỉ có tài « đầy »....

Trừ mấy hạng trên, chúng ta xem xét kỹ càng mà dùng lá thăm cho có giá trị.

Một người có quyền bầu cử:

SĨ-HUÂN

Sách tặng

Ông Trần-hữu-Độ vừa rồi đã soạn và xuất bản quyển « ĐẾ-QUỐC CHỦ NGHĨA » và có gởi tặng bản-báo 1 quyển.

Sách khổ nhỏ, dày 74 trang, giá bán 0$20.

Bản-báo có lời cảm ơn tác giả và giới thiệu cùng độc giả. T. D.

VIỆC TRONG NƯỚC

QUANG-TRỊ

Dân kêu về chuyện cường hào

Làng Huỳnh-công, tổng Huỳnh-công, phủ Vĩnh-linh, có đại hào Trần-Ủy, lý trưởng Trần-Mỹ. Phó lý Trần-Nghi, ỷ quyền hào, thiên quyền độc đoán, làm làm việc bất công:

Người nào vừa lòng họ, thì xấu cũng là tốt, như: Trần-Cư là đạo hiếp, tái phạm, bị án, Hoàng-Á bị án hàng hách thả tài, mà họ bảo làm chức nọ, chức kia để dàn áp dân. Còn ai trung trực chỉ trích những việc bất công, như Trần-Trân 54 tuổi, Trần-Trực 32 tuổi là kỳ cựu trong làng, có tiếng hiền lành mà họ kiếm cớ phạt trình cho: « Già trẻ nầy nọ », dân chúng có ai nói gì là bị họ thù oán.

Hồi tháng hai năm nay, họ làm đơn xin lấy công tư lợi và bắt các nhà điền hộ đào cống Thầy-ở, nhưng vì nhằng tị (ăn tiền các nhà điền hộ, bọn Trần-Tư có kiện tại phủ) bị dân chỉ trích. Họ bèn vu cho bọn Nguyễn-Tri nổng « xỉ mạ sắc bào » rồi bỏ không đào.

Cách mấy hôm sau, quan Phủ về khám, thấy nước không cạn, quan ra lệnh cho dân tình nguyện đào. Bọn họ mất quyền lý (không được cầm rai ngắt ngắt trên bờ đê, và bắt các điền hộ gắp tiền nhứt trước) nên họ chẳng cầm tức, vu cáo đầu rầy nọ. (vu Trần-Giác đốt xích hận! Trần-Ngáo đập lý trưởng v. v.)

Mấy lần nay, thường có những lá đơn trình dân vào trước mặt quan inôn inôn, mà người làm chứng đều là con họ, quan trên khó bề soi xét, thành người bị phạt giam, kẻ bị quở phạt. Dân làng chúng tôi đã lụy biết bao!

Tuồng đoạn bào cường như thế mà dân thì ngán cổ, mong đến trời soi thấu cho dân nhờ.

12 người ký tên và điểm chỉ

QUẢNG-NAM

Tình cảnh anh em xe đò

Gần vài năm lại đây, xe đò bị nhiều cách buộc, nào bảo hiểm, nào khám xe phiền phức v. v.

Hôm 29 Mai, ở Lục-lộ Faifoo đòi các chủ xe ở Faifoo và Tam-kỳ tới khám. Ở Tam-kỳ có 6 chủ xe, mà tàu khi khám bị « bắt » hết 6 cỗ:

Các ông. Lê-Dừa, Ba-Kỳ, Ngu-ẩn-Vạn, Hồ-Cao, mỗi người 1 cỗ; bà Trần-thị-Ba 2 cỗ.

Hôm vừa rồi ký giả gặp một người chủ xe trong 5 người ấy, hỏi, thì ông nói:

« Trong nhứt thảy các thứ xe xách ở « hãng » ra chạy trong một năm thì đã thấy thì suyển máy móc, mà chiếu theo nghị định năm 1934 mà khám, thì chỉ xe có trong « hãng » mới xách ra, mới dùng lộ được.

« Chúng tôi có kêu nài, song buộc phải thay sửa cả máy móc lại. Mà thay sửa máy móc đó, ít nhứt là phải 300$00! Thử tính xe chạy một ngày từ Tam-kỳ ra Faifoo rồi Faifoo vào Tam kỳ, hồi may được 4$00 có ngày 2$00, 2$50; trừ tiền vỏ ruột, dầu mỡ, máy móc và tiền bạn « ở », phòng có đủ không? có tiền đâu mà sửa máy mới ».

Xem tình cảnh xe đò hiện thời có lẽ khó sống! Nghe than

QUẢNG-NGÃI

Thủ đoạn người chồng và bà gia

Trương-Nguyên ở làng Tân-thuộc, tổng Lai-đức (Mộ-đức), tháng 10 năm ngoái đi cưới con gái Huỳnh-Thọ ở Hòa-vân (Nghĩa-hành) là thị Liệp về cho con trai Nguyên tên là Trương-Trân tên Mỹ. Từ ngày cưới thị Liệp về đến nay, hai mẹ con tên Mỹ đối đãi rất độc nghiệt, thường đập đánh và gia cho tiếng xấu luôn.

Hồm tháng 3 ta, hai mẹ con tên Mỹ chặn bắt thị Liệp đánh: con đánh thôi, còn mẹ chặn bắt lấy cây kiềng; cách ít lâu thị Liệp phát đau chứng lên ngực, về bên nhà cha mẹ để điều dưỡng, hết 3 đồng bạc thuốc mới: lành. Lành rồi thị Liệp về nhà chồng, hai mẹ con tên Mỹ vu cho ăn cắp bạc, đánh nữa! Tối ngày 2-5 (10-6-37) tên Mỹ về phía bên cha mẹ vợ nói sắp ăn riêng đặng hồi xin đất xuyến lại. Hương-Thọ tin theo lời rể, đưa đất xuyến ra và cho một cái nhẫn đeo tay đáng giá 12 đồng; ngờ đâu tên Mỹ lấy hết của, về hiếp thị Liệp cởi đồng tai trắng nữa, thị Liệp không cởi, tên Mỹ đánh đập rồi cột thị Liệp ra chợ (trước ngỏ tên Nguyên có chợ). Qua ngày 4-5 ta (12-6-37) tên Mỹ dẫn thị Liệp về gởi cho cha thì (Hương-Thọ), Thọ không lãnh. Tên Mỹ ra về, thị Liệp đi theo; về đến nhà, mẹ tên Mỹ đóng ngõ lại rồi đánh lần nữa. Khi đó có người kêu mở ngõ mua hàng (nhà Nguyên có bán hàng) đương khi mua bán bận rộn, thị Liệp lén thoát chạy trốn, thì bà mẹ chồng đuổi theo mắt. Thị Liệp chạy đã cách xa 50 thước tây, tới bộ làng Nghĩa-lập mà mẹ chồng còn chạy theo nữa; hoảng, thị Liệp phải kêu cứu; cho có đông người ra coi mẹ tên Mỹ mới trở về. Khi ấy thị Liệp đã mặt xám ngay đơ, hương lý làng Nghĩa-lập sức dân canh, và báo tổng trình huyện, qua ngày 16-6-37 có giấy phép sức giải thị Liệp vào Phủ, quan Phủ khám có thương khá nhiều, rồi cho giấy đi nhà thương Quảng-ngãi.

Tội nghiệp cho người có bị hiếp đáp. Th. Đ.

Có chuyện thù oán gì chăng?

Cậu phẩm Trần-đức-Lý, ngụ làng Vạn-xuân, tổng Hành-cận, huyện Nghĩa-hành, không rõ có sự thù oán thế nào mà từ

(Xem tiếp qua trang 3 cột 3)

BỨC THƠ CẦY ĐĂNG

Cùng anh em học sinh quen biết ở HUẾ

Chúng tôi có tiếp được nhiều bức thơ của anh em gởi hỏi thăm về việc hai ông giáo Huỳnh-Dư và Cao-xuân-Huy.

Chúng tôi xin trả lời chung cho anh em đặng rõ rằng đến ngày giờ nầy hai ông giáo Dư và Huy vẫn còn một ngày hai buổi ôm cặp đi dạy lại bổn trường và chưa hề bàn bạc với chúng tôi về việc hai ông tính đi Huế.

Mà ngoài hai ông Dư và Huy, trường Chấn-Thanh còn nhiều vị giáo sư khác cũng ở trường Đại-học Sư-phạm Hanoi đã lâu năm, như Phan-bá-Lân, Bửu-Tiếp, Ngô-châu-Danh, Trần-văn-Chánh... cùng qui ông giáo khác tốt nghiệp các trường Đại-học bên Pháp (Văn chương và Khoa học).

Vả lại hiện nay ông Huy chỉ dạy từ lớp năm thứ ba trở xuống, ông Dư thì dạy có mấy giờ cách trí tại lớp năm thứ tư; Còn các vị giáo sư chánh ngạch về lớp nầy là:

Tạ-Thu-Thâu, Faculté des Lettres de Paris
Nguyễn-văn-Kiết Licencié ès Lettres d'enseignement,
Maître Phan-Kiết-Khương, Avocat.
Phan-bá-Lân, Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie.
Đan-Hoài-Ngọc, Diplômé de l'Ecole Supérieure des Beaux-Arts de Hanoi.
Lương-ngọc-Luông, auteur du Việt-Văn-quí-tiễn Publiciste

Saigon, le 14 Juin 1937

Hiệu trưởng trường
CHẤN-THANH
PHAN-BA-LÂN

« Mọi Kontum »

Kể những sách do người mình soạn thuật gần đây vẫn nhiều, song ít bản nào có giá trị, làm chứng cho công phu công nghệ nghiệp của tác giả. Theo ký giả được thấy, thì trong làng trứ thuật hiện thời, học thuật thì bản « Nho giáo » của ông Trần-trọng-Kim, tr.ết lý thì bản « Nhân đạo quyền hành » của ông Hồ phi-Huyền, lịch sử thì bản «Nhật bản 30 năm duy tân» của ông Đào-trinh-Nhất, đáng gọi là bản sách có thực tế, có công phu.

Nay thấy bản « Mọi Kontum » của 2 ông Nguyễn-kinh-Chi và Nguyễn-đông-Chi, nhiều tài liệu lại thu góp được tường tế, lời văn cũng rõ ràng có thứ lớp, tỏ ra tác giả đã tốn công trong việc soạn thuật rất dày, xem như một bản du ký và rất có giá trị, vì gồm cả địa dư, phong tục của một xứ trong đất nước mà xưa nay chưa có.

Nếu sách xuất bản ngày nay mà được sách như thế, thì kho sách quốc văn sau nầy, được nhiều tài liệu tốt, cung cho người sau về môn học quốc văn có bổ ích nhiều.

T. D.

THƠ TÍN

Cùng ô. L. v. M. Quinhon

Bài thi « tả tình » không có ý vị gì, miễn đăng.

Ô. Đ. N. ở Đô-lương

Được bài nói chuyện người tây đối đãi người dưới quyền và mảng nhiều nhiều tiếng thô tục, v. v. phải nói rõ người nào bị.. ít nữa người ấy có kêu oan, có chính chắc, mới đăng được.

Ô. Lê Thản, Quithuận, Tamquan

Các ông có hãn ở Bộ thì nên chờ Bộ xét, bản báo miễn đăng.

Ô. B. Đ. Quảng-ngãi

Những bài ông gởi, chỉ đăng được một ít thôi.

Ô. Thiết-Anh, Nghi xuân Vinh

Bài thơ « Thăng long hoài cổ » cũ quá, nhiều báo đã đăng rồi.

Bà Trần-thị Thanh Tourane

Được mandat 10$72 của Bà trả tiền báo Đại-lý rồi.

Tiếng-Dân

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA-CÔ
KÍ-NINH NHÀ-NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU VIỄN - ĐỆ
Ở Bến-Ngự HUẾ

HÀNG BIẾT NÓI

Của Viên-Đăng

(Tiếp theo)

Theo cái luật bộ máy tiêu hóa của người ta thì hễ có ăn phải có ỉa, kẻ sớm người muộn, song lệ thường trong lần thì sau bữa ăn sáng cũng mới đi đại tiện, tôi cũng không tránh khỏi cái công lệ ấy, mới đi mà ra đứng ngoài đến trót giờ đồng hồ cũng chưa đi được, vì thấy nhà ca-bi-nê, kẻ ra người vào không thưa ngớt lác nào, tôi đứng đã lâu, có người biết ý tôi chờ đợi, bảo: « Mới đi thì cứ vào ngay trong đó đứng bên mà chờ, bất luận đàn ông hay đàn bà, hễ thấy họ xong là vào luôn, chớ đứng ngoài nầy mà chờ họ đi hết lượt thì khéo không ra quần đấy! », tôi cười tỏ ý cảm ơn, rồi liền thực hành ngay. Thế là tôi lại biết thêm được cái giờ quan yếu hằng ngày đó, nếu không có họ bảo cho biết thế, tôi cứ nề hà cố chịu nín mãi thì không biết chừng ra quần thực, mặc dầu cái nhà ca-bi-nê đó có đến 10 cái thùng ti-nét.

Sáng đó tôi mới vào, lẽ tất nhiên tôi phải đi chơi xem trong năm căn lần đó cho biết các bạn đồng hàng. Kể số hơn bốn trăm đầu hàng biết nói ở đây, thì người tỉnh nào cũng có, Nam định, Ninh bình, Thái bình, duy người ba tỉnh đó số đi nhiều hơn. Trong cái kho hàng đây, người ta cũng không nên vì cái tên nó mà xem thường xem khinh, tôi nhận ra xem cũng gần đủ cả các giới người, lồng lý có, binh lính có, làm thợ, làm ruộng, đi buôn có, thầy ký, thầy giáo cũng có, lại có nhiều thầy tu pha giới nữa, nói tóm lại thì các giới cũng thiếu có giới « quan trường » là không có. Thế cho biết quan trường xứ ta, dù kinh tế khủng hoảng, chớ họ vẫn giữ được cái địa vị « bất bị động ». Những người đi mộ đây, cảnh ngộ mỗi người mỗi khác, song cũng không phải không có hạng bợm cắp đi thôn, đàn ông cũng có người trốn nợ, đàn bà cũng có kẻ lộn chồng, thật là một chỗ ô hợp, trai tứ chiến, gái giang hồ.

Bây giờ sau bữa ăn rồi, tôi đi xem chơi, chỗ thì quây lại đánh tổ tôm bằng riêm, chỗ thì chơi cờ tướng, cờ chó, kẻ ngâm truyện, người hát ngao, nằm ngồi nghiêng ngả, ra vào qua lại cũng chỉ có quanh quẩn trong vòng mấy căn lần đó thôi. Cái cảnh tượng xem chỉ khác nhà giam là anh em được chơi bời tự do, ăn không phải làm và đến giờ tắm thì tắm giặt.

Nói về sự tắm giặt trong nầy, thì mỗi ngày lối 12 giờ trưa có người gánh nước ở ngoài vào cho tắm giặt, nước gánh đây là người thầu cơm phải trả tiền, số hàng biết nói nhiều mà nước gánh có hạn, nên họ chia ra mỗi căn tắm giặt một ngày. Khi nước gánh vào đổ hồ thì đàn ông đàn bà mỗi người tự kiếm cái bát hay cái ống sửa múc nước tắm giặt chung lẫn lộn với nhau. Đàn ông lấm kẻ trần truồng lồ lộa, đàn bà có quần nhưng vẫn để ra lòng ngòng, tiếng cười nói nô đùa om sòm, trong cái trường hợp chung chạ ấy, kẻ thức giả trông rất thương tâm; thế mà những người coi gác trong lần ấy làm giờ dưỡng mục vui thú, mỗi khi đến giờ tắm của anh em là họ đem ghế ra ngồi xem rồi cười hềnh hệch! Xong cuộc tắm giặt thì người nào người ấy lại ra giành nhau chỗ phơi trên những đám cỏ ở vườn sau đó, quần áo giải phơi rần rạt, cái đen cái trắng giản sắc trên mặt cỏ xanh vàng, trông cũng hay hay. Phòng gió khỏi làm bay thì họ dùng thứ « cặp » bằng những hòn đá hay gạch gẫy để chặn lên trên, nhất là những thứ quần một ống của đàn bà nhà quê, tuy đã có thứ « cặp » to kệch chặn trên rất kiên chắc, mà xem ra bị gió phập phồng như nó muốn bồng lên, thì không thể nào nín cười được.

(Xem qua trang 3 cột 5)

Được hoan nghênh hơn hết các thứ MỦ

Chỉ có mũ marque (Tricolore-Eléphant) của hiệu:

Tân-Hưng

8 bis, phố Hàng Gai — HANOI

Đã được các nhà (Trung-Nam-Bắc) đều ý hoan nghênh hơn vì đẹp và tốt.

Tân-Dân-Học-Hiệu

167, Rue du Pont Japonais, FAIFO

Kết quả các kỳ thi năm 1937

I) CONCOURS GÉNÉRAL: đi 2, đậu 1 (trò Trần-tư-Mẫu đậu đầu ở tỉnh Quảng-Nam về môn pháp văn).
II) SƠ HỌC PHÁP VIỆT: đi 20 đậu 11 (trò Nguyễn-văn-Lang đậu thứ tư).
III) TIỂU LUỢC: đi 13 đậu 11, cả 13 trò Nghĩa đậu thứ tư, Thường thứ năm, Năm thứ sáu).

Các giáo viên sẽ dạy luôn:

M.M. Ngô-Gnah (B. A. P.), Nguyễn-xuân-Thanh (de année Normale, Hà-văn-Xứng D.plômé, Trần-Trinh, Diplômé, Bồ-văn-Chấm, cựu phẩm giáo sư, Vũ-Huấn,
Một cô nữ giáo viên, số Hàng chuyên dạy trẻ em học vỡ lòng.

BA THỨ THUỐC MỚI

THUỐC ĐAU BỤNG KINH NIÊN — HIỆU CHỮ THỌ

Trị những chứng đau bụng, ợ chua, sình bụng, ợ hơi, rặng bụng, ăn không tiêu, và những chứng đau bụng bởi chất vị toan ra nhiều quá mà sinh ra. Một hộp 0$20.

THUỐC ĐỆN TRẺ CON — HIỆU CHỮ THỌ

Trị chứng đện trẻ con bằng cách thoa thuốc nầy vào miệng. Chai lớn 0$20 chai nhỏ 0$12.

THUỐC GHẺ — HIỆU CHỮ THỌ

Trị các thứ ghẻ lở ngoài da, như ghẻ cái, ghẻ phỏng, ghẻ nước, ghẻ hờm, trẻ con lở nơi gò má, bị đẹp gai, mảnh sành vỡ, bỏng đụng tay mà lở, và tất cả các thứ ghẻ lở do vi trùng ở ngoài bám vào da hoặc trong mình có độc mà sinh ra. Hộp lớn 0$20 hộp nhỏ 0$12.

Nhà Thuốc VĨNH-THỌ TOURANE

Số đặc-biệt của báo

"TIẾNG-DÂN"

Về câu đối « Tiếng dân tự thọ » độ thập chu niên, và bài của các độc giả gởi lại rất nhiều, bản báo xin cảm ơn.

Về câu đối, sau ngày kỷ niệm 10-8-37 sẽ lần lượt đăng hết còn bài thì sẽ ứng đăng, bài nào không đăng được, xin miễn trả cảo lại.

Các nhà công thương kỹ nghệ ai muốn đăng quảng-cáo vào số đặc biệt nầy SẼ RA NGÀY 10-8-37 xin gởi thơ thương lượng từ ngày nay, vì số nầy sẽ ra nhiều trương hơn và in xấp số ngày thường.

TIẾNG-DÂN

Muốn nghe tin tức trong hoàn-cầu được lanh chóng và rõ ràng,
Muốn thưởng thức âm-nhạc của các dân-tộc trên thế-giới,
Muốn nghe những điệu hát cải-lương Nam-kỳ, ca Huế và hát Bắc mà không tốn tiền mua đĩa hát
chỉ nên dùng một cái máy vô-tuyến-điện

PHILIPS hay PILOT

bán tại SOCOA HUẾ

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Kho Chuyện

Hương hào Nguyễn-minh-Hưng, ở làng Thuận mỹ, hạt Tân an (Nam-kỳ), hôm 16 Juin lên Saigon thuê phòng khách sạn gần ga Saigon rồi uống thuốc tự tử! Nguyên nhân, cũng theo thơ ông để lại thì vì các hương chức khác hiếp bức sao đó.

Vì nghèo khổ, lại thêm đau ốm, hôm 16 juin, ông già Lê v. Q.-ôi, 65 tuổi, nhà ở đường Avenue Lamotte (Saigon), lần ra sau nhà treo cổ tự tử! (Theo *Công-luận*).

Cô Marie Nghi-Xương ở Hanoi, nhà giàu học hành khá; gần đây vì thấy bác chương cổ động cuộc đấu xảo ở Paris, thích chí quá, cô quyết ra đi. Nhưng cha mẹ không muốn để con đi xa như vậy, không cho cô xin giấy tờ để đi được. Cô mới đem tiền lo cho lý trưởng nhận giấy, đổi tên, rồi xin đổ giấy mà giả mạo, tuốt vào Saigon. Cha mẹ hay, trình nhà chuyên trách, nên cô bị bắt lại tại Saigon.

Số Đông pháp trúng 20 000$ về kỳ xổ 13 juin đã về tay một người Gao-mên ở Nam-vang tên là Kim-Hao. Người này đã trình vé số tại sở Kho-bạc.

Hôm 21 juin, cả trăm thợ thuyền ở ở Thương khẩu Saigon đình công. Họ yêu cầu đuổi người Tây Merin hay đánh đập, làm việc bớt giờ, cho người bị đuổi oan làm lại, v. v...

Trọn ngày ấy chưa thấy điều đình ra sao.

Không biết vì lẽ gì, cảnh phố Nam kinh mới đây có giấy triệu viên lính sự Trầm-cẩn-Y ở Saigon về gấp. Các báo Tàu bàn luận về việc ấy, đều bị sở Kiểm duyệt bỏi cả.

Ngày thứ ba 22 juin, 2 vợ chồng họ Trần đã đáp tàu «President Doumer» về nước.

Hồng-kong-Vỹ, tục gọi cậu cả Phồn — người ta nói là con trai ông đề Thám — vừa rồi toan tự tử bằng thuốc phiện đắm thanh, vì một cớ, đối với cậu thì phải tức cười:

— Tôi chắc rằng trong tám ngày thì nó thay đổi hẳn. Nếu tôi không lầm, thì trước kia nó có cửa khác chớ không phải cửa nầy, và cái sân trống lồng, mà bây giờ thì có những vạt cỏ xinh đẹp cùng những cây đại thọ như thế kia.

— Tôi thích màu cỏ và bóng mát, thì thế nào cũng phải cho có chớ lại.

Bà Vinh-pho tiếp theo:

— Tôi nhớ khi xưa nhà nầy xây cửa ra phía đường, cho đến hôm tôi được cứu sống, tôi cũng nhớ là do phía đường đi vào.

— Bà nhớ đúng đấy; nhưng sau đó, tôi muốn xây cửa thế nào cho có thể thấy rừng Bô-lô-nhờ.

Mát-xi-mi-liêng cũng tiếp luôn:

— Trong bốn ngày, thật hết sức tài tình!

Sa-tô Rờ-nô cũng khen:

— Làm cho một cái nhà cổ trở nên mới một cách mau chóng như thế, thật là một điều lạ; nhà nầy trước có ra gì đâu, rả rích, buồn tẻ. Trước đây ba năm, nghĩa là khi ông Thanh-Mây-lâng rao bán, bà thân tôi có bảo tôi đến xem.

Bà Vinh-pho hỏi:

— Ông Thanh-Mây-lâng? Vậy nhà nầy của ông Thanh-Mây-lâng bán lại cho bá tước?

— Tưởng như vậy.

— Sao? tưởng như! bá tước không biết đích bá tước mua nhà nầy của ai sao?

— Không, những việc nhỏ mọn như vậy tôi phó thác cho người thư ký của tôi.

Sa-tô Rờ-nô nói:

— Nhà nầy đã có trên mười năm không ai ở, cửa sổ cửa lớn gì đều đóng hết, lại thêm cỏ mọc tàn lan trong sân, xem rất buồn tẻ. Nói thiệt, nếu không phải là nhà của ông nhạc một quan thẩm phán, thì người ta chắc cho là một cái nhà ma, mà nghĩa ở trong có xảy ra một vụ án mạng gì to lớn lắm.

Vinh-pho nầy giờ không rờ đến mấy ly rượu để ngay trước mặt ông ta, đến đây liền cầm một ly uống một hơi cạn rốc.

Ai nấy đều lặng thinh một hồi. Sau bá tước chậm rãi nói:

— Cũng lạ thiệt, không hiểu tại sao khi mới đề chưn vào nhà nầy, tôi cũng có cái cảm giác như ông Sa-tô Rờ-nô vậy; dễ sợ thiệt, nếu tự tôi chọn thì tất là tôi không mua rồi. Không biết chừng người thư ký của tôi có ăn lót của viên lục sự đứng bán cái nhà nầy...

Vinh-pho gượng cười mà nói:

— Có lẽ; nhưng xin biết cho rằng tôi không can dự gì vào việc tôi tàn ấy, mặc dầu cái nhà nầy là một phần trong số của hồi môn của cháu gái ông Thanh-Mây lâng; ông ấy muốn bán đi là vì nếu để ba bốn năm nữa, không ai ở, thì nó sụp mất.

Đến phiên Mát-xi-mi-liêng xanh mặt.

Bá tước lại thêm:

— Trong nhà có một cái phòng, ngó bề ngoài thì cũng như bao nhiêu phòng khác, nhưng tôi không hiểu tại sao bước vào trong, tự nhiên có cái cảm giác vừa ghê sợ vừa sầu thảm.

Đờ-bờ-ray hỏi lia lịa:

— Tại sao? tại sao lại ghê sợ sầu thảm?

— Tôi đã nói là cái cảm giác tự nhiên, tôi không hiểu mà! Cũng có nhiều chỗ, bước đến thì nghe nó buồn quá chừng quá đỗi nhưng có ai biết tại sao đâu? có lẽ tại nhân thấy chỗ ấy mà tri ta nhớ đến những chỗ khác, thời đại khác cũng nên; như xem cái phòng ở nhà nầy, tôi tự nhiên nhớ tới tôi nhớ đến cái phòng của tử tước Gô-ráng-rờ hay là phòng của Đết-đờ-mô-na. Bây giờ chúng ta đã ăn xong rồi, tôi xin đưa các ngài đi xem cái phòng ấy cho biết; xem xong chúng ta đi thẳng ra vườn mà uống cạphê; sau có cuộc chiếu bóng.

Bá tước nói đoạn, nhìn vào bà Vinh-pho, bà nầy đứng dậy, bá tước đứng dậy, rồi bao nhiêu khách khác đều bắt chước theo. Vinh-pho và bà Đăng-lát ngồi lại sau, nhìn nhau, mặt xanh như gà cắt tiết.

Bà Đăng-lát hỏi:

— Ông có nghe gì không?

Vinh-pho vừa đứng dậy vừa trả lời:

— Phải đi theo họ mới được.

Nói đoạn, đưa tay kẹp tay bà Đăng-lát mà đi.

Bá tước chỉ đường cho khách lên lầu rồi đứng ngay chỗ cửa chờ Vinh-pho và bà Đăng-lát. Khi hai người nầy bước vào rồi, ngài đóng cửa thang lầu lại, miệng mỉm cười, cái mỉm cười hết sức đỗ sợ, nếu ai biết rõ tâm sự bá tước.

Bắt đầu xem mấy cái phòng phía ngoài cũng những bàn ghế, tranh ảnh, súng ná v. v... rồi đi lần vào cái phòng kia.

Phòng nầy không có gì đặc sắc cả, có đèn trời đã tối nhưng trong không có đèn, lại các phòng thì đồi mới hết, riêng nó giữ cái trạng thái xưa cũ.

Chỉ hai nguyên nhân ấy đã làm cho nó có cảnh tượng sầu thảm, dễ sợ.

Bà Vinh-pho vùng la lớn lên:

— Ôi, dễ sợ quá

Bà Đăng-lát cũng hỏi, nhưng nói thầm thì trong miệng nên không ai nghe được.

Ai nấy đều bàn luận, chung qui đều nhận rằng cái phòng nầy có cảnh tượng sầu thảm, dễ sợ.

— Các ngài xem đây, cái giường để cách ngó kỳ cục quá! cái trần ngó buồn chưn! lại hai cái hình vẽ ảm thấp mà phai lạt, xem cặp môi trắng dợt và cặp mắt ngờ ngẩn như sợ hoảng và muốn nói: Tôi có thấy!

Vinh-pho bây giờ mới xanh mặt thiệt tình; bà Đăng-lát ngã vào trong một cái ghế bành để bên lò sưởi.

Bà Vinh-pho vừa cười vừa nói:

— Ôi, sao chị lại dám ngồi vào ghế ấy, biết đâu vụ sát nhân xảy ra tại đấy.

Bà Đăng-lát lọn tỉ đứng dậy

Bá tước hỏi tiếp:

— Câu còn chưa hết.

Đờ-bờ-ray hỏi:

— Còn cái gì nữa?

Đăng-lát cũng hỏi theo:

— Phải, còn cái gì nữa? Xin thú thiệt những cái mà bá tước cho biết nầy giờ; tôi không lấy làm quan hệ cho lắm. Còn ông, ông Ca-van-can-ti, ông nghĩ thế nào?

Ca-van-can-ti trả lời:

— Tôi đã từng thấy cái tháp Uy-gô-lanh ở Bi-dờ, nhà pha Tá-xờ ở Phe-ra-rờ, cung Phờ-ráng-xết-ca và Bao-lô ở Ri-mi-ni, nên tôi không cho phòng nầy là dễ sợ.

Bá tước vừa mở cửa xuống thang lầu đồ ra vườn mà nói:

(Còn nữa)

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — Số 191 — *Dịch-giả:* Nam-Cao

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)

2.3 cám đây, thường khuấy phá luôn: Năm Bảo-đại thứ 10, (1935) chúng lén thả lửa đốt làng 2 sở nhà trong một lần (nhà ông và nhà cha ông), may cứu tài được. Năm ngoái (1936) chúng lén thả lửa cháy một sở mía tại bộ làng Bàng-thớt. Hai khoản cháy trên, ông có trình quan về khám xét, song không hiệu quả gì.

Đêm 15 tháng 4 ta (27-5-37), ông Lý đi vắng, chúng lén tới ném đá trái vào hiên nhà thờ rất nhiều, người cản và đây tớ ra hô hoán, chúng mới bỏ chạy. Qua đêm sau (28-5-37) chúng lại tới ném đất sạo vào hiên nhà một lần nữa; có người ra hô hoán chúng mới bỏ đi. Khi ông Lý về, có làm bằng và trình quan.

Ngày 10 tháng 5 ta (18-6-37), ông ta có đơn trình lên tòa Liêm-phóng Quảng-ngãi xin xét.

L. b. Kh.

Đã có cân và trả tiền ba ga rồi, sao còn bị phạt?

Hôm 7 tháng 5 ta (15-6-37), lúc 4 giờ chiều, bà Trương-thị-Thìn, buôn bán ở phố Cửa-tây, phường Bắc-lệ (thành phố Quảng ngãi) đi Saigon về đó chuyến xe hiệu tốc hành Saigon — Hanoi hôm ấy, có chở 7 cu ly đồ ba ga. Theo vé cân ba ga ở Saigon là 90 kgrs. Lúc bà xuống ga Quảng-ngãi, người cai thâu vé bảo bà chở ba ga nhiều mà số tiền ít, đái phạt 3$00. Bà có cãi: «7 cu ly đồ đã cân và ghi số kilo trong vé, không gian lận gì; nếu nói phạt thì điều vào hồi tại ga Saigon.» Sau một hồi lâu, người cai giảm xuống phạt 4$00. Bà vì đi lâu nhớ muốn về tới nhà, nên mượn bạc của 3 người cu ly xe bò quen, thọn tên Cục được 3$00, đưa cho người cai mà về. Hôm sau (16-6-37), bà có tới ga hỏi nài về sự người cai phạt 3$00 của bà với ông xếp ga. Ông xếp đã xét hỏi người cai và 3 người cu ly xe có cho bà Thìn mượn bạc Không rõ có trả số tiền lại cho bà không?

L. b. Kh.

Vụ chuyển kỳ bào kiện lý trưởng

T. D số 1073 ra ngày 19-6-37, có đăng chuyện bào chữa làng My-thiện (Bình-sơn) kiện lý trưởng giao đất. Khoản nầy là hai làng Long-gian, My-thiện và Đông-niên đánh đất bốn cải. Hiện quan Phủ đã hiểu xử hòa giải, biên bản làm ngày 26-3-35 và cấm bằm ngày 27-5-37. và xử ngày 29-5-37, xét ra không có điều gì giả mạo.

U. K

PHAN-THIẾT

Chung quanh việc bầu cử sắp tới

Như thường lệ, hễ đến kỳ tuyển cử, nhân dân đại biểu và thương mãi đại biểu, thì chỗ nào cũng náo nhiệt, nhất là mấy nơi có nhiều người ra tranh cử.

Ở Phan-thiết, lần nầy nghe hai ông Niên và Ngô, không ra ứng cử. Vì thế, nên phải trở tranh nhau ra rất đông. Kể ra thì trong số ấy cũng có vài bu người khá, có thể hy vọng cho họ về tư cách ra tiếp công việc; người ra có hẳn vô tư cách mà cũng vận động ra tranh cử, lại bài xích người nầy, nói xấu kẻ khác, đề lòe...

Đành rằng ở vào thời kỳ hoạt động, cần phải có hạng thanh niên để làm việc, song cần phải lựa chọn, nếu rồi cấp 1 người không tốt, thì không có lợi gì cho chúng ta, mà có phòng hại là khác. Vậy ai là cử tri ở Phan-thiết, trước khi bỏ thăm cho một người nào, nên suy xét kỹ lưỡng, rồi sẽ bỏ lá thăm; vì vận mệnh của chúng ta trong 4 năm sắp tới, lợi hại thế nào, sẽ có quan hệ với lá thăm ấy.

Thầy vương

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc nầy khí trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng lưỡi khô khan khát nước, nhức đầu, tức chí rất tiệc, nếu không sớm trị để lâu nhiễm vào Tim, Gang, Tỳ. Phải lấy cho uống mát mẻ, nói xâm, bớt cơn nguy hiểm cho lớn nhỏ, vô chung, hãy dùng thuốc THỐ NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong ở phố Bến tiền. Chắc như vậy. Mỗi gói: 0$10

Người kén xổ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xổ hiệu ÔNG TIÊN cũng đặng vì không đắng không bài không phát ít, không đau bụng, khỏi sẩu kiến cắn. Lâu dùng sức việc ăn uống như thường có xổ vô số đếm đạnh phần đó và sên lắt. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho sẩng, ho cảm ho hen, ho có đàm hoặc không đàm cũng đều bà có thai mà ho, ho sản hậu đều dùng thuốc nầy, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hãy chỉ cuộc Saigon, 228, quai d'Espagne Dakao, 188, Boulevard Albert 1er bán chạy nhất.

Dĩa hát VICTOR

Phụng - Hào 1937

Mlles Phùng-Hà, Tư-Sạng. M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Dĩa hát bộ Saigon TÂN-THÀNH-BAN danh tiếng nhất ở Nam-kỳ. Hướng-đạo, hát Cao Miên, đờn ngũ âm.

Đại lý dĩa VICTOR, máy hát DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI

82 -:- rue G. Guynemer -:- 82

SAIGON

Hàng biết nói

(Tiếp theo trang 2)

Bốn giờ chiều đến, bửa ăn lại tới, cái hiệu «xit pạc xit» lại thấy diễn ra, thì người cần nào về cần ấy, kẻ chạy ra, người chạy vào, ồn ào tấp nập, tôi lúc đó không ngạc nhiên nữa, liền tìm kiếm mấy người cùng mâm với tôi, để ngồi rồi ăn cũng như bửa sáng.

Tối đến cái cảnh tượng xem cũng vui, tuy trong các đèn không có mà anh em một đôi chỗ cũng có thắp nến sáng ngồi truyện bô cô với nhau. Người sắn lối cũng vào có ngọn đèn điện và nhà bán hàng thì đèn trong ngoài sáng trưng vằng vặc, trước cửa hàng có khách lui tới đông đảo. Hàng bán trong nầy nghe nói có mất tiền mới được bán, tuy hằng ngày không có bán, song họ cũng sửa soạn từ bốn năm giờ chiều. Nói về giá bán thì gấp hai ở ngoài, anh em dân mộ ai không có tiền họ cũng bán chịu, vì sẽ trông vào cái số tiền được vay trước mười đồng của mỗi người, mà họ bán cách biên sổ, nên bạn hàng cũng được đông.

(Còn nữa)

Tin buồn

Ông NGUYỄN-VĂN-BÀ trước làm Giáo học, sau làm báo Thần-Chung và chủ bút báo Công-Luận. Năm trên ông ra Huế chữa trương nhà in «Phúc-Lông» của thân sinh ông. Lần nay ông về dưỡng bịnh tại Mỹ-tho và nhà thương Saigon, song bịnh tình quá nặng, đã tạ thế tại Saigon ngày 26 juin 1937.

Bản báo có lời tỏ lòng thương tiếc và chia buồn cùng tang quyến.

T. D

Vé số độc đắc kéo thành vụ kiện

Cuộc xổ số Đông-pháp ngày 13 juin, ngày mà nhiều kẻ vui vẻ với cái tài nặng trịu, mà ai có ngờ lại là ngày sinh ra vụ kiện giữa người làm công với ông chủ!

Nguyên số xổ xong, mụ Nguyễn-thị-Liễu ở với ông chủ nhà máy Đức-hiệp trong Chợ-lớn có một vé số, bèn cậy chủ đó giùm. Ông nầy bỏ túi về xem, vài giờ sau báo tin cho mụ Liễu rằng số mụ trật. Kế đó mụ lại hay tin số 496.600 trúng 100.000$, mụ bèn là số mụ bị ông chủ đó rồi tâm luôn. Mụ làm gắt cố đòi cho ra vé số, có nói dấu tích cái vé của mụ nhân tiền nầy thế kia mà ông chủ đổi lại giấy mới. Có bót và nhà đường cuộc cho soát nhà của ông chủ Đức-hiệp, không có gì, mà mụ Liễu cứ quyết một mực ông chủ lấy.

Nay mụ Liễu lại kiện ra tòa, nhờ trạng sư Trịnh-đình-Thảo bào chữa. Quan Bồi thẩm Lebègue de Germiny đã mở đường tra vấn.

Để coi kết quả vụ kiện ít có nầy.

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯỜN VALDA

dùng trúng lý, ngâm phải tác thì đủ ngăn ngừa

Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đỡ trừ các bịnh

NHƯNG LÀ

Sở mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi nóng, vân, vân

MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐỢI CHO ĐƯỢC

THIỆT THUỐC HƯỜN

- VALDA -

bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu

- VALDA -

mới thiệt phải

Những số quốc-trái trúng mà chưa ai lánh

(Tiếp theo)

Lần xổ thứ 57 (fer-6-36)

Số trúng 500$:

43801 — 74839

86560 — 95158

Những số sau nầy trúng 100$:

916	40 969	70 505	78 585	99 942
1 544	41 177	70 524	78 896	101 137
4 327	41 772	70 648	79 277	101 920
4 778	41 808	70 698	79 364	102 226
6 489	41 898	71 163	79 481	102 239
8 024	44 095	71 208	80 399	103 776
8 390	44 132	71 291	80 847	104 022
9 561	44 769	71 462	80 920	104 733
10 624	45 229	71 529	80 939	105 293
11 773	46 308	71 653	80 973	105 858
11 774	46 523	71 753	80 998	106 124
12 493	46 661	71 815	81 007	106 345
12 468	47 200	71 896	81 075	106 476
12 545	47 335	71 986	81 088	106 478
13 081	48 744	72 818	81 876	107 561
13 226	49 323	72 914	82 182	107 575
13 541	50 171	72 984	82 203	108 376
14 621	50 785	73 038	82 388	108 831
15 474	50 837	73 385	83 642	109 156
17 418	51 237	73 401	83 664	109 387
17 489	51 262	73 413	83 673	109 523
18 571	51 456	73 478	83 832	109 828
19 498	51 561	73 501	83 839	110 723
21 438	52 050	73 514	84 762	110 727
21 468	52 849	73 838	84 995	110 966
21 956	54 722	73 879	85 176	112 818
23 493	56 092	74 177	85 284	112 658
23 928	56 885	74 373	85 766	112 709
25 227	57 397	74 789	85 769	112 745
25 246	57 803	74 818	86 545	112 799
25 782	58 950	74 891	87 183	114 982
26 174	59 955	74 988	87 784	116 683
26 289	59 963	74 991	88 199	117 097
26 327	60 393	75 092	89 898	117 536
27 257	61 139	75 695	89 914	117 650
27 855	61 330	75 795	90 311	117 707
28 157	61 872	76 005	90 414	117 718
29 204	61 928	76 086	90 772	118 205
30 447	62 179	76 289	91 949	118 633
31 177	63 982	76 458	93 722	118 925
31 469	64 640	76 594	94 182	118 963
33 084	66 227	76 698	95 288	119 854
33 735	68 827	76 886	95 311	120 147
33 759	68 646	76 766	97 444	120 814
34 323	68 655	76 799	97 523	120 834
35 591	68 783	76 904	98 126	120 878
35 723	68 773	76 965	98 841	120 993
36 656	68 846	77 018	99 148	121 656
37 065	69 478	77 286	99 272	122 346
37 904	70 186	77 950	99 394	122 349
39 809	70 504	78 901	99 580	123 378

(Còn nữa)

Thi - Văn với Thời - Đại

0$08

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tê-thấp, Tập-vỏ, Sai-gân tim-thịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, nóng dậy đau lưng thoa điều hiệu hiệu.

Muốn mua hãy ở cửa nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON-CHIM».

Lần thứ nhứt

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ứng-Hoàn hiệu Ông-Tiên. nên người mắc bệnh phong-tình chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chắc dứt tuyệt nọc.

Thưa ngài
Nhờ dùng thuốc Sưu độc bá ứng hoàn mà hiện ngài, năm nay bịnh phong tình mà tôi chiếc chứng nặc, vậy tôi kính cảm ơn ngài ra chức cho hiểu người dùng mau phát đạt. Bên Pháp ai có dùng rồi cũng đều công nhận ngài thần dầu cho bịnh nặng đều đều dùng cũng đều hằng huyết nọc. Chúc mừng tôi thấy có nhiều anh em đã bịt bịnh rồi mà họ còn mua đi đánh thì mới có thuốc sáng chứng hiệu, thì ngài đã bịt anh em bên nay hoàng nghinh thuốc ấy thì nào.
Tôi nhân dịp thì mua hay mua ngài cho gởi gởi qua tôi 15 hộp vì hiện giờ người bạn tôi đang đau rất nặng cần ăn.
M. Nguyễn văn Hậu
44 rue de Bellot
(Tranung)
Hanoi le 6 janvier 1932
Hanoi

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý nh thuốc Ông-Tiên.

CHI - CUỘC TRUNG - KỲ

VINH	TOURANE	QUẢNG-NGÃI	QUI-NHƠN
59, Rue Maréchal Foch	Rue de Verdun	Rue de Cửa-Tây	Rue Gia long

TỔNG-ĐẠI-LÝ

HUẾ	NHA-TRANG	PHAN-RANG
Vĩnh-Thường	Vương - gia - Bật	Từ-Sơn
PHAN-RÍ	PHAN-THIẾT	PAKSÉ
Trúc-Viên	Nguyễn - văn - Phát	Lê-khắc-Nhơn

TIỂU-ĐẠI-LÝ

Phanthiết : Lê năm Hưng, Huỳnh Ngân ; *Cây Lọc* : Nguyễn tấn Hựu ; *Phanri* : Trương trọng Hy, Hiệp Bửu, Hồng Ngọc, Nguyễn Tệ, Trương Phát, Tân Thành ; *Sôngloingoong* : Phạm trung Chánh ; *Cana* : Nguyễn viết Hoàng ; *Tourcham* : Nguyễn văn Thới ; *Phanrang* : Đỗ Quang ; *Ba ghot* : Cả Ba ; *Ninh-hòa* : Quang sanh Hòa ; *Banmêthuột* : Nguyễn văn Chương ; *Van-Gia* : Vĩnh Thái ; *Phan-Rhe* : Đội Châu ; *Tuy-hòa* : Nguyễn xuân Thiều, Hậu Sanh Dược Phòng, Võ thị Trang, Bà Long (Cang Sơn), Nguyễn Khôi (Tân An), Huỳnh Kỳ (Thạch Thành) ; *Tuy-an* : Hiệp-Thành ; *Song cầu* : Nguyễn-hữu-Tín ; *Le-Hai* : Phạm-hữu-Lễ ; *Phu-Phong* : Vạn Phúc Thành, Huỳnh-Chính ; *Đông-Phe* : Nguyễn-Hòa ; *An-Khê* : Bùi thế Viêu ; *Pleiku* : Nguyễn đức Bá ; *Biển Hồ* : Nguyễn Đăng ; *Thanh-Binh* : Nguyễn Thế ; *Kontum* : Nguyễn năng Đức ; *Binh-dinh* : Nguyễn Liên ; *Sup-Đa* : Lê văn Cang ; *Phú-Mỹ* : Nguyễn Tín ; *Bồng-son* : Nam Thanh ; *Tam-quan* : Huỳnh văn Trân, Liên Thông ; *Đức-Phổ* : Nguyễn Thứ ; *Tru-Can* : Nguyễn Truyền ; *Mo-Đức* : Nguyễn Trân ; *Song-Ve* : Đồng An ; *Tân-Xã* : Tuyển Hiệp ; *Chợ-Mới* : Mỹ Lợi ; *Bo-gia* : Tân Hưng ; *Dong-Ke* : Chế ngọc Liên ; *Tru-Bong* : Hào Anh ; *Cadu* : Truyền Phát, Nguyễn Hiền ; *Tri-Binh* : Châu tinh Bá, Trần hòa Thành ; *Diem-Phố* : Trần cửu Châu ; *Tam-kỳ* : Nguyễn Thế dit Lâm ; *Cho-Dooc* : Nguyễn thanh Tích ; *Ha-Nha* : Cẩm Bình ; *Việt-An* : Chấn Tường ; *Tru-Kien* : Thân đức Biên ; *Kỳ-Lam* : Nghĩa Hiệp ; *Faifoo* : Sinh hay Đường ; *Tourane* : Phan ngọc Long, Trần ngọc Thanh ; *Cầu-Hai* : Võ hữu Sang, *Hué* (An-Cựu) : Đặng xuân Thụy ; *Mỹ-Xuyên* : Nguyễn tinh Thông ; *Mỹ-Chánh* : Hồng đức Quang ; *Quảng-trị* : Thông-Hoạt ; *Đông-hới* : Nguyễn hay Nhuận ; *Thanh-hóa* : Gi-Long ; *Kẻ-Sanh* : Nam Thao ; *Muong-Phong* : Nguyễn văn Nguyên ; *Savannakhet* : Nguyễn văn Cân ; *Strungtreng* : Lư văn Tân ; *Thakhek* : Đào Tiến ; *Vientian* : Đào Trí, Phan thị Lộc.

HO SỔ MŨI, HO CÓ ĐỜM

Như bị trái cân nặng đè trên ngực !

Hỡi các người khổ sở vì bệnh đau phổi, bệnh ho ra đờm, bệnh hen ! Nhìn người này mà xem, chẳng khác gì các người soi gương vậy.

Chỉ có thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" làm các người chống bớt đau được thôi. Ai ai cũng biết rằng chữa bệnh các người, dùng thuốc đó rất thần hiệu.

Ông Louis Moffre (15, rue du Chemin-de-Fer, à Gagny, S.-et-O.) trước bị bệnh đau phổi, bệnh ông ta mắc phải trong khi đánh trận, có viết : « Từ lúc bắt đầu phát lạnh tôi ho cả ngày, nhọc cả người và như sắp ngực ra được. Tôi nghe như gió thổi trong phổi, cứ tưởng như gần bị chết ngạt, lúc khạc ra đờm song mới được yên.

« Một người bạn khuyên tôi uống thuốc ngọt xứ Vosges, thật uống thuốc đó tốt quá, ngay lúc đầu tôi được bớt ngay. Bệnh ho người đi, tôi mới ngủ yên được. »

Vậy nếu các người mắc bệnh ho sổ mũi, bệnh đau phổi kinh niên, bệnh hen, nhọc nhằn, tưởng như bị ngạt và trong ngực nghe như gió thổi, hay là bị ho ra đờm luôn luôn : Cứ uống thuốc ngọt hiệu « Vosges Cazé », thuốc đó làm cho các người lại đi lại vui vẻ được như mọi người vậy.

Sirop de Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu: CAZÉ, Pharm. 68 bis, Avenue de Châtillon, Paris

Nắng mùa hạ ! !

Ai nghĩ đến rằng mùa hạ thời tiết cũng nghĩ ngay đến áo mặc mát. Vậy muốn được kiểu đẹp giá rẻ xin mời ngay lại hiệu :

AN - THÀNH

mà xem có đủ các thứ áo chemisettes kiểu mới : Chemisette col moderne, 1$00 ; Elégant « Floral » 0$80 ; Elégant col élastique, 0$80 ; chemiset « Avia 0$90 ; maillots Sport 0$45 ; 0$35 ; 0$25 ; giầy trắng đế crêpe đẹp hiệu Chin-Khoa 1$50 ; hiệu Con Ngựa 1$30. Lụa mới bán có từ hạng 0$60, 0$80, 0$70, 0$80, 0$90. Tuxor-soie rất đẹp 2$00 một thước, may một bộ quần áo tây chỉ hết có 5m50.

An-Thành

41 Rue de la Soie HANOI

THUỐC LẬU Á-CHÂU

CÔNG HIỆU LẠ LÙNG ! !

Thuốc này của vị Tân-y-Học mới phát minh ra rất là hiệu nghiệm, uống vào đến đâu thì bệnh lui đến đấy, người nhẹ uống độ 3 ve, người nặng uống độ 5 ve là tiệt nọc lành mạnh. Chất thuốc rất lành, không hại sinh dục. Đàn bà có thai cũng dùng được. 1 — Thuốc trị chứng lậu mới phát, tiểu tiện bắt buốt, rất đau và ra mủ.

2 — Thuốc trị chứng lậu lâu ngày chưa được tiệt nọc, đi tiểu như thường, lúc trắng, lúc vàng, hoặc đang đục như nước ve gạo, lần vẩn như màng đện, như rau gà v. v. giá một ve 1$00, nếu tả giá 5$00.

Bán tại :

Á - CHÂU DƯỢC - PHÒNG

N° 127 phố Hàng-Bông

(Gần-ngàn) HANOI

Các Ngài nên **DÙNG**

những **RƯỢU HẢO-HẠNG**

làm ở bên **PHÁP**

Rượu vang hảo-hạng *BORDEAUX* trắng và đỏ

Rượu vang tốt *BOURGOGNE* « Chauvenet »

Rượu bọt *MOUSSEUX* comte de *VILLIERS*

Rượu sâm-banh *CHAMPAGNES CHARLES HEIDSIECK* ou *LOUIS D'ARZELLES*

BÁN Ở HIỆU

POINSARD & VEYRET

HAIPHONG — HANOI

và các hàng tạp-hóa to.

Représentant pour l'Annam

Trần-Cương — *Rue Verdun* — TOURANE

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT—SÁT-TRÙNG

Bổ-dương thêm-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sưng, lở, ghẻ — Giá suy yếu rỉ ti ăn, mạnh mẽ — Đàn bà có mang đang an-thai — Ở cữ đang chăng đã đa, mau trở lại tươi đẹp.

Hết chai 1$50 — Nửa chai 0$80

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Bính - tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh. Khi ngủ phải : đau lưng, mỏi vai, mất hơi, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mặt khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lăn miên, chiêm-bao mộng-mị vẩn vơ.... Đã nặng nhọc, đã đăng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Hết ve 1$00 — Nửa ve 0$60

Nhờ thử thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những hồi thu mình-tự đã đăng trước, nay xin định bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT tươi khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp hóa-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng cho « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges đỏ máu) tươi tốt trung mạnh, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích định đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN « . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chất toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v, v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Xin các bạn mắc bệnh Lậu, hay Tim-La mà các bạn đã uống đủ các thứ thuốc trong Nam ngoài Bắc mà bệnh vẫn không khỏi và rất hết nọc, thì xin uống ngay thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP, 47, Ninh XÁ: BẮC-NINH (Tonkin) thì bệnh nặng, hay nhẹ cết nặng thế nào cũng phải mau khỏi và rất hết nọc, người không một, không hại sinh dục. Thuốc Lậu 1$60, Tim-La 2$00, khi mua gởi ít tiền trước, còn lính hóa giao ngân. Chớ bắn hiệu không bắt chước như mọi người nói như thần, như thánh, vẽ hình vẽ ảnh, người có bệnh tin uống liền mất bệnh còn, chớ thuốc của bắn hiệu hễ dùng thì thế nào cũng mau khỏi và rất hết mọi nọc độc, hễ có bệnh xin cứ xin dùng qua khắc rõ thuốc bắn hiệu như thế nào.

Có bán LÊ-NAM HƯNG Phan-thiết QUANG-LỢI Chợ-Gồm Phú-Mỹ

BỘ BA !...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

S — SHELLCOOL
H — SHELL A CYL
E — HUILE SHELL
L — GRAISSE SHELL
L

biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Trong mùa viêm nhiệt, muốn tránh khỏi các chứng bịnh vặt, nên có sẵn trong mình một ve dầu Đại-Quang

DẦU ĐẠI-QUANG

Mùi thơm dịu, không nóng gắt, rõ tiền, công hiệu rất mau.

Dầu Đại-Quang hay khu phong, giải cảm, trừ tà uế, tránh khỏi các chứng bịnh thiên thời, gặp khi nhức đầu, đau bụng, ngạt mũi, chóng mặt, cảm mạo sương hàn, trúng phong, trúng thử, sốt, rét, hoặc say rượu, say sóng, xoa dầu này liền kiến hiệu ngay, có sẵn ve dầu Đại-Quang trong mình thì khỏi lo tật bịnh chi hết.

Ve lớn giá bán 0$20 — Ve nhỏ giá 0$10. Khắp các nơi trong cõi Đông-Pháp đều có đại-lý.

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG

Tổng-cục tại CHOLON — Phân cục tại HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

Tiểu thuyết « Sư Đầu Quái Hiệp » đã ra số 6 để biếu không, xin Quí-Khách nhớ đón xem

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org